

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน*

Guideline of community participation development in the old Bangplee market for sustainable tourism

ณัฐพงษ์ ฉายแสงประทีป**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนตลาดโบราณบางพลี และกำหนดแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” โดยศึกษาจากประชากรในชุมชนทั้ง 6 แห่งของเทศบาลตำบลบางพลี อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จากตัวอย่างจำนวน 322 คน โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ $\pm 10\%$ ของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร และเก็บตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportion) และเลือกผู้ตอบแบบสอบถามแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามใช้ค่าสถิติ ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ซึ่งการมีนัยสำคัญจะทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับการสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างของกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นายกเทศมนตรีตำบลบางพลีใหญ่, ประธานชุมชนและผู้ประกอบการจำนวน 6 คน

ผลการศึกษาพบว่า 1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 67.8 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุช่วง 40-49 ปี มากที่สุด และมีการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวนมากที่สุด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย มีรายได้ระหว่าง 10,000-19,999 บาทมากที่สุด 2. โดยภาพรวมประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมทั้ง 5 ด้านระดับน้อย เมื่อพิจารณาประเด็นรายด้านพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมวางแผน และการมีส่วนร่วมประเมินผล ระดับการมีส่วนร่วมน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมใช้ประโยชน์ และระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ได้แก่ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมร่วมดำเนินกิจกรรม 3. ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยภาพรวมและประเด็นรายย่อยไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ การศึกษา รายได้ และอาชีพที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยภาพรวมและประเด็นรายย่อยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เช่นกัน 4. ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า ประชาชนในชุมชนได้รับทราบ

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

** นิสิตปริญญาโท สาขาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. ละเอียด ศิลาน้อย

ข้อมูลการมีส่วนร่วมน้อย ขาดความรู้และเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน มีการร่วมมือระหว่างภาครัฐและประชาชนน้อย และความขัดแย้งในผลประโยชน์ 5. ข้อเสนอแนะการวิจัยเทศบาลตำบลบางพลีควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและประเพณีสู่รุ่นลูกหลาน และดึงดูดให้นักท่องเที่ยวกลับมาเยือน นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐต้องจัดการปัญหาอย่างจริงจัง พัฒนาตลาดโบราณบางพลีให้เจริญขึ้น ดังนั้นควรกำหนดแนวทางพัฒนา โดยให้เพศชายมีส่วนร่วมมากขึ้นและให้ความหลากหลายในด้านอายุ การศึกษา รายได้และอาชีพ และให้มีส่วนร่วมมากขึ้นโดยเฉพาะด้านการวางแผนและการประเมินผล เพื่อ 1.พัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งให้เกิดพลังของประชาชนในชุมชน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา 2.พัฒนาชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนสอดคล้องกับ ประเพณีวัฒนธรรม ค่านิยมและความต้องการของประชาชน สร้างองค์ความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

Abstract

The objectives of this research were to study the levels of participation of community and the opinion and recommendations towards community participation development at the old Bangplee market for sustainable tourism. The study looked at both quantitative and qualitative data. Quantitative data was collected by questionnaire. The sampling group was 314 households. In addition, qualitative data was collected by semi-structured interview and analyzed by descriptive approach (Content Analysis). The sampling group as the key informant were local government, community leaders, and local business entrepreneurs (6 people). A 95% of confidence level and margin of error $\pm 10\%$ of population standard deviation. The data were analyzed using descriptive statistics to find the frequency, percentage, mean, t-test, One-way ANOVA and Scheffe's Method.

The results of this study showed that 1. mostly respondents as female, 40-49 year old, primary school, entrepreneurs and 10,000-19,999 Baht earning. In addition, 2. the community participation in sustainable tourism at The old Bangplee market was at a low level. 3. Personal factors significantly affecting participation in sustainable tourism were: age, occupation, income and education made significant difference to participation in sustainable tourism (at $p < 0.01$). Sex did not make significant difference to participation in sustainable tourism. 4. The opinions of key informants to the community participation were as lack of information about participations, lack of knowledge and understanding

about sustainable tourism, and lack of proper cooperation between local people and local government officers and conflict in interests. In addition, the local government officers did not give an opportunity to local people to participate in planning and assessment seriously. 5. The result of this study recommended that the local government officers should be given more information about participation and more participating in planning, implementation, utilization, benefit sharing and evaluation especially in planning and evaluation. In addition, this will encourage local people to give their opinions and participate more and show the benefits as they received. Local people should more cooperate with local government and follow the rules strictly in sustainable tourism.

Keywords: Participation, Sustainable Tourism

บทนำ

ปัญหาการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ละเลยภาคชุมชนในพื้นที่ ซึ่งเกิดจากการจัดการที่ไร้ทิศทาง และหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้กำหนดแผนการท่องเที่ยวทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น ก่อให้เกิดปัญหาหลายประการกับสิ่งแวดล้อม สังคมและวิถีชีวิตของชุมชน ผลกระทบด้านลบ เช่น แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม ปัญหาขยะมูลฝอย อาชญากรรม ประชาชนในชุมชนต่อต้านการท่องเที่ยว ปัญหาชุมชนท้องถิ่นไม่ได้รับประโยชน์และไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง “การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” จะเป็นหลักการเพื่อความยั่งยืนที่มีการนำไปใช้กับทุกกิจกรรม และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนควรเป็นผู้กำหนดทิศทาง “บริหารจัดการโดยชุมชน เพื่อชุมชนและท้องถิ่น โดยตรง”

ประเทศไทย ได้ระบุการพัฒนาอย่างยั่งยืนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544 โดยสนับสนุนประชาชนและชุมชนท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้การมีส่วนร่วมจากหลายฝ่ายในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติปี 2555-2559 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ข้อหนึ่งเรื่องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาท่องเที่ยว มีแนวทางให้ความรู้แก่ชุมชน สนับสนุนองค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นผู้ดูแล ให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม บริหารจัดการโดยชุมชนมีส่วนร่วม มีกิจกรรมที่เหมาะสมกับท้องถิ่นภายใต้ขีดความสามารถในการรองรับของท้องถิ่น และอนุรักษ์ระบบนิเวศ (แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2554)

จังหวัดสมุทรปราการ หนึ่งในจังหวัดภาคกลางที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ แหล่งท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งที่ได้รับความนิยมอยู่คือ ตลาดโบราณบางพลี อำเภอบางพลี เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการฟื้นฟูขึ้นมาใหม่ในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา ตลาดโบราณบางพลี ตั้งอยู่ริมคลองสำโรง มีความยาว

ประมาณ 1 กิโลเมตร เดิมชื่อตลาด "ศิริโสภณ" สันนิษฐานว่าชาวจีนเข้ามาเปิดร้านในตลาดนี้ราว พ.ศ. 2400 ณ ปัจจุบันเป็นเวลากว่า 150 ปีแล้ว เป็นตลาดโบราณริมคลองสำโรงเพียงแห่งเดียวที่รอดพ้นจากไฟไหม้และยังคงสภาพเดิมเหมือนแรกสร้างตลาดเป็นชุมชนใหญ่ชุมชนหนึ่งและมีความเจริญรุ่งเรืองมากในอดีต เป็นตลาดทำขนส่งสินค้าและผู้โดยสารสู่กรุงเทพมหานคร (เทศบาลตำบลบางพลี, 2554)

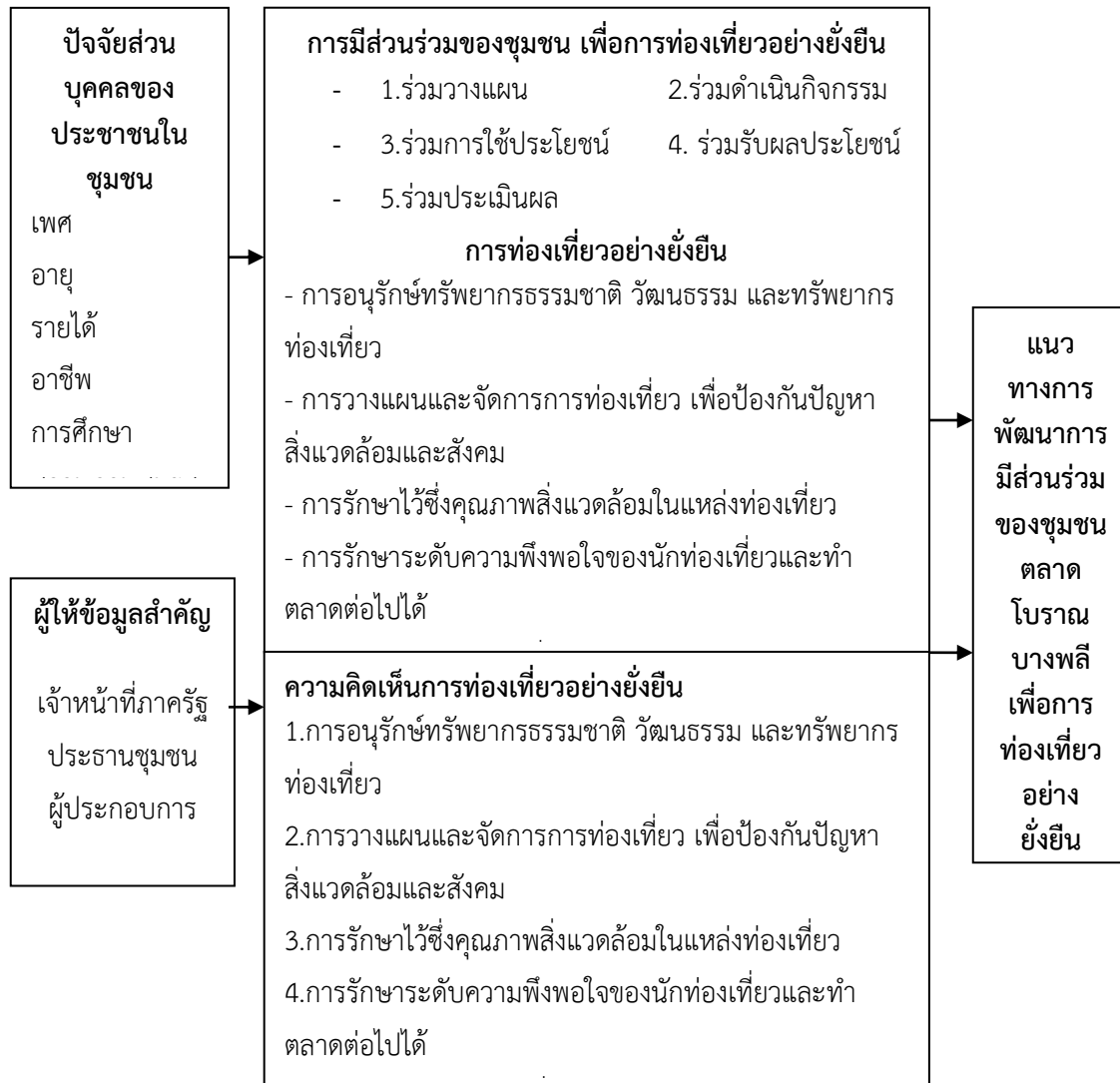
อนึ่งนโยบายและงานวิจัยส่วนมากจะเน้นไปที่แนวทางพัฒนาหรืออนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ยังขาดการพัฒนาชุมชนรอบแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไป ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมโดยชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อรองรับกับการขยายตัวของการท่องเที่ยวภายในประเทศในอนาคต จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนตลาดโบราณบางพลีให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน และนำผลการศึกษามาปรับปรุงและพัฒนาชุมชนโดยการให้ชุมชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ประธานชุมชนและผู้ประกอบการในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
4. เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ชาวบ้านใน 6 หมู่บ้าน จำนวน 1,984 ครัวเรือน อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ใช้การเก็บตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportional Sampling) แล้วเลือกผู้ตอบแบบสอบถามแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) และใช้การเลือกแบบเจาะจงกับประธานชุมชน ผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐของเทศบาลตำบลบางพลี โดยมีกรอบการวิจัยแสดงดังภาพ 1

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวความคิด

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อการศึกษาวิจัยค่าเฉลี่ยประชากร (Population Mean, μ) จะใช้สูตรของ (Weiers 2005, หน้า 35) เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{\sigma^2}{Z^2 + N \left(\frac{e^2}{\sigma^2} + \sigma^2 \right)}$$

แต่เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยไม่ทราบส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (σ) และยังไม่มีการศึกษาวิจัยมาก่อนจึงยังไม่ทราบส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวอย่าง (S) ที่จะนำมาใช้แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (σ) อีกด้วย ดังนั้นจึงกำหนดให้ความคลาดเคลื่อน (E) เป็น 1 ส่วน

ใน 10 ส่วนของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร ตามที่บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2551, หน้า 116) ได้แนะนำให้คลาดเคลื่อนได้ 1 ใน 5 ถึง 1 ใน 20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จะได้สูตรดังนี้

$$\text{จากเดิม} \quad n = \frac{NZ^2\sigma^2}{NE^2 + Z^2\sigma^2}$$

$$\text{เปลี่ยนเป็นสูตร} \quad n = \frac{NZ^2(100)}{N + 100Z^2}$$

จากนั้น แทนค่าด้วย ขนาดของประชากร $N = 1,984$ และค่า $Z = 1.96$ จะได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{1,984(3.8416)(100)}{1,984 + 100(3.8416)} \\ n &= \frac{762,173.44}{2,368.16} \\ n &= 322 \end{aligned}$$

จะได้จำนวนตัวอย่าง 322 คน โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นไว้ที่ 95% และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ $\pm 10\%$ ของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร โดยกลุ่มประชาชนทั่วไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

แบบสอบถามสำหรับประชาชนทั่วไป

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ เป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ และเป็นคำถามแบบปลายปิด

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนทั้ง 6 แห่งของเทศบาลตำบลบางพลี ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามจะแสดงระดับการมีส่วนร่วม โดยแบ่งเป็นช่วงคะแนนดังนี้

หมายเลข 5	หมายถึง	มีส่วนร่วมมากที่สุด
หมายเลข 4	หมายถึง	มีส่วนร่วมมาก
หมายเลข 3	หมายถึง	มีส่วนร่วมปานกลาง
หมายเลข 2	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อย
หมายเลข 1	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

การแปลผลคะแนน จะใช้การตัดสินแบบอิงเกณฑ์ในการวัดครั้งนี้ออกเป็น 5 ระดับ

4.21 - 5.00	หมายถึง	มีส่วนร่วมมากที่สุด
3.41 - 4.20	หมายถึง	มีส่วนร่วมมาก

2.61 - 3.40	หมายถึง	มีส่วนร่วมปานกลาง
1.81 - 2.60	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อย
1.00 - 1.80	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม เป็นคำถามแบบปลายเปิด ได้แก่ แนวทางการพัฒนาตลาดโบราณบางพลี ความสำคัญในการมีส่วนร่วมการพัฒนา และปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลี

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ และเป็นคำถามแบบปลายเปิด

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม เป็นคำถามแบบปลายเปิด ได้แก่ แนวทางการพัฒนาตลาดโบราณบางพลี และความรู้เรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชน การมีส่วนร่วมในการพัฒนา และปัญหาและอุปสรรค

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ใช้การทดสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ด้วย Index of Item Objective Congruence หรือ IOC (สุวิมล ติรกันันท์, 2551, หน้า 147-148) โดยอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน (Subject Matter Specialists) ทำการตรวจสอบคำถามโดยการแสดงความเห็นเป็นรายข้อ การตรวจสอบและประเมินคุณภาพของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยค่า IOC ของแบบสอบถามจะใช้ ค่า $IOC \geq 0.6$ ขึ้นไป หากคำถามข้อนั้นวัดได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำไปดำเนินการวิจัยต่อไป และนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ที่ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อทดสอบความเข้าใจในข้อคำถามของกลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม (Reliability of the best) ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา Cronbachs' Alpha Coefficient ที่ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน มิถุนายน 2555 ถึง พฤษภาคม 2556 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 314 ชุดในการวิจัยครั้งนี้ จากกลุ่มตัวอย่างประชาชนทั่วไปจำนวน 322 ชุด เนื่องจากมีแบบสอบถามไม่สมบูรณ์จำนวน 8 ชุด และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้ประกอบการและประชาชนชุมชนจำนวน 8 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล กลุ่มประชาชนทั่วไปใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบที่ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One way ANOVA และวิธีของเชฟเฟ่ Scheffe's Method มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) กับส่วนที่ 3

สำหรับข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) กับส่วนที่

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 314 คนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 67.8 และส่วนใหญ่มีอายุช่วง 40 – 49 ปีร้อยละ 26.4 รองลงมา 60 ปีขึ้นไปร้อยละ 23.6 ส่วนการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 46.2 รองลงมามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช ร้อยละ 18.5 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 34.4 รองลงมารับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัวร้อยละ 27.7 รายได้ระหว่าง 10,000–19,999 บาท ร้อยละ 31.5 รองลงมา 5,000-9,999 บาทร้อยละ 26.1 ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของประชาชนในชุมชนจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล (เพศ อายุ การศึกษา รายได้ และอาชีพ)

ลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนในชุมชน	จำนวน (314)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	101	32.2
หญิง	213	67.8
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	4	1.3
20 - 29 ปี	29	9.2
30 - 39 ปี	55	17.5
40 - 49 ปี	83	26.4
50 - 59 ปี	69	22.0
60 ปีขึ้นไป	74	23.6
3. การศึกษา		
ประถมศึกษา	145	46.2
มัธยมศึกษาตอนต้น	38	12.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช	58	18.5
อนุปริญญา/ ปวส	20	6.4
ปริญญาตรีขึ้นไป	41	13.1
อื่นๆ	12	3.8
4. อาชีพ		
นักศึกษา	8	2.5
ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	17	5.4
ค้าขาย	108	34.4
รับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัว	87	27.7
พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท	16	5.1
แม่บ้าน	26	8.3
อื่นๆ	52	16.6

ตาราง 1 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนในชุมชน	จำนวน (314)	ร้อยละ
5. รายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท	43	13.7
5,000 - 9,999 บาท	82	26.1
10,000 - 19,999 บาท	99	31.5
20,000 - 29,999 บาท	16	5.1
30,000 - 39,999 บาท	7	2.2
40,000 บาทขึ้นไป	3	1.0
อื่นๆ	64	20.4

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วมโดยชุมชนโดยรวม ทั้ง 5 ด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
การมีส่วนร่วมวางแผน	1.67	1.03	น้อยที่สุด
การมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรม	3.28	0.95	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมใช้ประโยชน์	2.55	0.94	น้อย
การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	3.06	1.12	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมประเมินผล	1.74	1.09	น้อยที่สุด
การมีส่วนร่วมโดยรวม	2.50	0.65	น้อย

ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมโดยภาพรวมระดับน้อย ($\bar{x} = 2.50$) เมื่อพิจารณาประเด็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมวางแผนมีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.67$) คือ ร่วมประชุมพัฒนาสินค้า OTOP ร้อยละ 67.5 การมีส่วนร่วมใช้ประโยชน์ระดับน้อย ($\bar{x} = 2.55$) โดยมีส่วนร่วมใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านน้อยที่สุด ร้อยละ 68.8 การมีส่วนร่วมประเมินผลระดับน้อยที่สุดในทุกด้าน ($\bar{x} = 1.74$) โดยมีส่วนร่วมวิเคราะห์และทบทวนอุปสรรค ร้อยละ 65.0 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.06$) มีรายได้จากการขายสินค้าหรือกิจกรรมนั้น อยู่ในระดับน้อยที่สุดร้อยละ 28.3 ร่วมดำเนินกิจกรรมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.28$) มีส่วนร่วมในด้านนี้มาก คือ ร่วมป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมร้อยละ 62.4 และร่วมสนับสนุนทุนทรัพย์หรือวัสดุ ซึ่งมีระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 68.8

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนในชุมชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 1.1 ประชาชนในชุมชนที่มีเพศต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน

ตาราง 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนตลาดโบราณบางพลี (ทั้ง 5 ด้าน) จำแนกตามเพศ (ชาย-หญิง)

การมีส่วนร่วม	ชาย		หญิง		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ร่วมวางแผน	1.66	1.04	1.67	0.95	-0.17	0.86
ร่วมดำเนินกิจกรรม	2.45	0.63	2.46	0.67	-0.22	0.82
ร่วมใช้ประโยชน์	2.52	0.61	2.56	0.65	-0.57	0.57
ร่วมรับผลประโยชน์	3.03	0.88	3.07	0.94	-0.42	0.67
ร่วมประเมินผล	1.68	1.08	1.76	1.00	-0.67	0.50
โดยรวม	2.27	0.71	2.31	0.71	-0.49	0.62

จากตาราง 3 พบว่า ประชาชนในชุมชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาประเด็นรายด้าน พบว่า เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านมากกว่าเพศชาย เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ รองลงมาการมีส่วนร่วมใช้ประโยชน์ และการมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรม ส่วนเพศชาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ รองลงมาการมีส่วนร่วมใช้ประโยชน์ และการมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรม

สมมติฐานย่อยที่ 1.2 “ประชาชนในชุมชนที่มีอายุต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน”

ตาราง 4 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน (ทั้ง 5 ด้าน) จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วม	แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
การวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	281.752	5	56.35	9.516	0.000**
	ภายในกลุ่ม	1803.957	308			
	รวม	2105.709	313			
การดำเนินกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	128.508	5	25.702	9.519	0.000**
	ภายในกลุ่ม	831.614	308			
	รวม	960.122	313			
การใช้ประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	483.668	5	96.734	9.415	0.000**
	ภายในกลุ่ม	3164.681	308			
	รวม	3648.35	313			
รับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	463.605	5	92.721	9.194	0.000**
	ภายในกลุ่ม	3106.054	308			
	รวม	3569.659	313			
ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	22.268	5	4.454	0.628	0.678
	ภายในกลุ่ม	2183.918	308			
	รวม	2206.186	313			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4836.851	5	967.37	12.41	0.000**
	ภายในกลุ่ม	24008.942	308			
	รวม	28845.793	313			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

จากตาราง 4 พบว่า ประชาชนในชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการทดสอบรายคู่พบว่า ช่วงอายุที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลีแตกต่างกัน โดยภาพรวมอายุ 60 ปีขึ้นไปแตกต่างกับช่วงอายุ 20-29 ปี และอายุ 30-39 ปี, 40-49 ปี และ 50-59 ปี ด้านการมีส่วนร่วมวางแผน พบว่าอายุ 60 ปีขึ้นไปแตกต่างกับช่วงอายุ 20-29 ปี และอายุ 30-39 ปี, 40-49 ปี และ 50-59 ปี ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรม พบว่าอายุ 60 ปีขึ้นไปแตกต่างกับช่วงอายุ 20-29 ปี และอายุ 40-49 ปี ด้านการมีส่วนร่วมใช้ประโยชน์ พบว่าอายุ 60 ปีขึ้นไปแตกต่างกับช่วงอายุ 20-29 ปี และอายุ 40-49 ปี ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ พบว่าอายุ 60 ปีขึ้นไปแตกต่าง

กับช่วงอายุ 20-29 ปี และอายุ 30-39 ปี, 40-49 ปี ด้านการมีส่วนร่วมประเมิณผล พบว่าอายุ 60 ปีขึ้นไป แตกต่างกับช่วงอายุ 20-29 ปี และอายุ 40-49 ปี, 50-59 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

สมมติฐานย่อยที่ 1.3 “ประชาชนในชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน”

ตาราง 5 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน (ทั้ง 5 ด้าน) จำแนกตามการศึกษา

การมีส่วนร่วม	แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
การวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	15.433	5	3.087	3.323 .	0.006**
	ภายในกลุ่ม	286.099	308	0.929		
	รวม	301.532	313			
ดำเนินกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	14.984	5	2.997	7.709	0.000**
	ภายในกลุ่ม	119.724	308	0.389		
	รวม	134.707	313			
ใช้ประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	10.915	5	2.183	5.881	0.000**
	ภายในกลุ่ม	114.325	308	0.371		
	รวม	125.240	313			
รับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	29.372	5	5.874	7.686	0.000**
	ภายในกลุ่ม	235.413	308	0.764		
	รวม	264.789	313			
ประเมิณผล	ระหว่างกลุ่ม	48.833	5	9.767	10.816	0.000**
	ภายในกลุ่ม	278.116	308	0.903		
	รวม	326.949	313			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	19.828	5	3.966	8.861	0.000**
	ภายในกลุ่ม	137.838	308	0.448		
	รวม	157.666	313			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

จากตาราง 5 พบว่า ประชาชนในชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการทดสอบรายคู่พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลีแตกต่างกัน โดยภาพรวม พบว่า การศึกษาระดับประถมศึกษาแตกต่างกับมัธยมศึกษาตอน

ปลาย และปริญญาตรีขึ้นไป และระดับปริญญาตรีขึ้นไปแตกต่างกับอื่นๆ คือไม่ได้ศึกษาเล่าเรียน ด้านการมีส่วนร่วมวางแผน ไม่พบคู่ใดที่แตกต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรม พบว่าระดับประถมศึกษาแตกต่างกับมัธยมศึกษาตอนปลาย และปริญญาตรีขึ้นไป ด้านการมีส่วนร่วมใช้ประโยชน์ พบว่าระดับประถมศึกษาแตกต่างกับปริญญาตรีขึ้นไป ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ พบว่าระดับประถมศึกษาแตกต่างกับมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้านการประเมินผล พบว่าระดับประถมศึกษาแตกต่างกับมัธยมศึกษาตอนต้น, ปริญญาตรีขึ้นไป และไม่ได้ศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

สมมติฐานย่อยที่ 1.4 “ประชาชนในชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน”

ตาราง 6 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน (ทั้ง 5 ด้าน) จำแนกตามอาชีพ

การมีส่วนร่วม	แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
การวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	63.326	6	10.554	13.602	0.000**
	ภายในกลุ่ม	238.206	307	0.776		
	รวม	301.532	313			
ดำเนินกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	38.238	6	6.373	20.289	0.000**
	ภายในกลุ่ม	96.470	307	0.314		
	รวม	134.707	313			
ใช้ประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	25.946	6	4.324	13.370	0.000**
	ภายในกลุ่ม	99.295	307	0.323		
	รวม	125.240	313			
รับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	64.808	6	10.801	16.582	0.000**
	ภายในกลุ่ม	199.977	307	0.651		
	รวม	264.785	313			
ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	70.006	6	11.668	13.941	0.000**
	ภายในกลุ่ม	256.943	307	0.837		
	รวม	326.949	313			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	46.697	6	7.783	21.531	0.000**
	ภายในกลุ่ม	110.969	307	0.361		
	รวม	157.666	313			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

จากตาราง 6 พบว่า ประชาชนในชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผลการทดสอบรายคู่พบว่า อาชีพที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลีแตกต่างกัน โดยภาพรวม พบว่า นักศึกษาแตกต่างกับรับจ้าง, พนักงาน/ลูกจ้าง, แม่บ้านและไม่ได้ประกอบอาชีพ ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจแตกต่างกับค้าขาย, รับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัว, พนักงาน/ลูกจ้าง, แม่บ้านและไม่ได้ประกอบอาชีพ ค่าขายแตกต่างกับพนักงาน/ลูกจ้าง, แม่บ้าน และไม่ได้ประกอบอาชีพ สุดท้ายรับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัวแตกต่างกับไม่ได้ประกอบอาชีพ

ด้านการมีส่วนร่วมวางแผน พบว่านักศึกษาแตกต่างกับพนักงาน/ลูกจ้าง, แม่บ้านและไม่ได้ประกอบอาชีพ ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจแตกต่างกับรับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัว, พนักงาน/ลูกจ้าง, แม่บ้านและไม่ได้ประกอบอาชีพ ค่าขายแตกต่างกับไม่ได้ประกอบอาชีพ ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรม พบว่านักศึกษาและค้าขายแตกต่างกับพนักงาน/ลูกจ้าง, แม่บ้านและไม่ได้ประกอบ ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจแตกต่างกับรับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัว, พนักงาน/ลูกจ้าง, แม่บ้านและไม่ได้ประกอบอาชีพ รับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัวแตกต่างกับไม่ได้ประกอบอาชีพ

ด้านการมีส่วนร่วมใช้ประโยชน์ พบว่านักศึกษา,ค้าขายและรับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัวแตกต่างกับไม่ได้ประกอบอาชีพ ราชการ/รัฐวิสาหกิจแตกต่างกับค้าขาย, รับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัว, พนักงาน/ลูกจ้าง, แม่บ้านและไม่ได้ประกอบอาชีพ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ พบว่านักศึกษาและราชการ/รัฐวิสาหกิจแตกต่างกับไม่ได้ประกอบอาชีพ ค่าขายและรับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัวแตกต่างกับแม่บ้าน และไม่ได้ประกอบอาชีพ

ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล พบว่านักศึกษาและค้าขายแตกต่างกับไม่ได้ประกอบอาชีพ ราชการ/รัฐวิสาหกิจแตกต่างกับรับจ้าง/ธุรกิจส่วนตัว, พนักงาน/ลูกจ้าง, แม่บ้านและไม่ได้ประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

สมมติฐานย่อยที่ 1.5 “ประชาชนในชุมชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน”

ตาราง 7 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน (ทั้ง 5 ด้าน) จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

การมีส่วนร่วม	แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
วางแผน	ระหว่างกลุ่ม	40.437	6	6.740	7.924	0.000**
	ภายในกลุ่ม	261.095	307	0.850		
	รวม	301.532	313			

การมีส่วนร่วม	แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ดำเนินกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	28.988	6	4.831	14.030	0.000**
	ภายในกลุ่ม	105.720	307	0.344		
	รวม	134.707	313			
ใช้ประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	19.165	6	3.194	9.244	0.000**
	ภายในกลุ่ม	106.076	307	0.346		
	รวม	125.240	313			
รับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	71.490	6	11.915	8.639	0.000**
	ภายในกลุ่ม	193.296	307	0.630		
	รวม	264.785	313			
ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	47.228	6	7.871	8.639	0.000**
	ภายในกลุ่ม	279.721	307	0.911		
	รวม	326.949	313			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	36.764	6	6.127	15.529	0.000**
	ภายในกลุ่ม	120.901	307	0.394		
	รวม	157.666	313			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

จากตาราง 7 พบว่า ประชาชนในชุมชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการทดสอบรายคู่พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลีแตกต่างกัน โดยภาพรวม, ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมประเมินผลพบว่า ผู้ไม่มีรายได้แตกต่างกับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท, รายได้ 5,000-9,999 บาทและ10,000-19,999 บาท, 20,000-29,999 บาทและ 30,000-39,999 บาท ด้านการมีส่วนร่วมวางแผน พบว่า ผู้ไม่มีรายได้แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท, รายได้ 5,000-9,999 บาทและ10,000-19,999 บาท ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมและการมีส่วนร่วมใช้ประโยชน์ พบว่าผู้ไม่มีรายได้แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-9,999 บาทและ10,000-19,999 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ความคิดเห็นของประชาชนทั่วไป แนวทางการพัฒนาตลาดโบราณบางพลีที่ผ่านมายังไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร มีการพัฒนาพื้นที่ตลาดโบราณขึ้นมาใหม่ มีโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรอบตลาดโบราณบางพลี การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมชุมชนและตลาดโบราณบางพลี ด้านการมีส่วนร่วมประชาชนในชุมชนเห็นความสำคัญอย่างมาก แต่มีการเข้าร่วมน้อย เนื่องจากประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ ส่วนใหญ่จะร่วมในการดำเนินกิจกรรมและร่วมรับผลประโยชน์ ผู้เข้าร่วมประชุมหลักเป็นประธานชุมชนและประชาชนบางกลุ่มเท่านั้น ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าความรู้เรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีผลต่อการท่องเที่ยวตลาดโบราณบางพลี เพราะช่วยให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวมากขึ้น เพิ่มรายได้แก่ชุมชน แต่ประชาชนยังขาดความเข้าใจในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่แท้จริง

ปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านมาก็คือ การกระจายรายได้ยังไม่ทั่วถึง ประชาชนบางส่วนในตลาดโบราณไม่ค่อยให้ความร่วมมือ ปัญหาที่ทิ้งขยะและห้องสุขาที่มีไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว การลักลอบปล่อยน้ำเสียและทิ้งขยะลงคูคลอง การประชาสัมพันธ์ข่าวสารค่อนข้างน้อยและไม่ทั่วถึง มีการประชุมกันน้อยครั้ง การแก้ปัญหาที่ล่าช้าหรือแก้ปัญหาไม่ตรงจุด ทำให้ประชาชนบางส่วนละเลยและไม่เข้าร่วม

ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เทศบาลมีแนวทางบริหารจัดการการท่องเที่ยวตลาดโบราณบางพลีโดยบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี เช่น งานประเพณีรับบัว งานย้อนรอยตลาดโบราณบางพลี เป็นต้น การจัดระเบียบการค้าขาย และดูแลเรื่องสิ่งแวดล้อม สร้างจิตสำนึกและตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมสินค้าOTOP และมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น จากเดิม ปัญหาและอุปสรรคคือ งบประมาณของเทศบาลเองที่มีอยู่อย่างจำกัด

ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมและรับผลประโยชน์จากการจัดกิจกรรมมากที่สุด เช่น งานประเพณีรับบัว ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น ควรให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมโดยตรง และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลีอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ขั้นการวางแผนจนถึงการประเมินผล โดยเฉพาะการประเมินผลจากการจัดกิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้ได้เสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐจัดการกับปัญหาในตลาดโบราณบางพลี ได้แก่ การตั้งวางของขายที่ไร้ระเบียบ เพิ่มป้ายบอกเส้นทางและสถานที่ท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น และควรจัดงานร่วมกันระหว่างวัดบางพลีใหญ่ใน วัดบางพลีใหญ่กลางและเทศบาล

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุช่วง 40-49 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย มีรายได้ระหว่าง 10,000-19,999 บาท สอดคล้องกับงานวิจัยของบดินทร์ เมธมูทา (2552) เรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกคำหอม อุทยานแห่งชาติภูพาน จังหวัดสกลนคร ที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง การศึกษาระดับประถมศึกษาและมีอาชีพค้าขาย

ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลีโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมวางแผน และการมีส่วนร่วมใช้ประโยชน์อยู่ใน

ระดับน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนภัสวรรณ ปานเหง้า (2553) เรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวหมู่บ้านเต่า บ้านกอก อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น และพบว่าประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมปฏิบัติการหรือร่วมปฏิบัติตามแผนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อย ส่วนการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลางสอดคล้องกับการวิจัยของฐิติมา อุดมศรี (2555) เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในคลองปลากด อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดมุกดาหาร พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการมีส่วนร่วมประเมินผลอยู่ในระดับน้อย ไม่สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของนภัสวรรณ ปานเหง้า (2553) เรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวหมู่บ้านเต่า บ้านกอก อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมระดับปานกลางเนื่องจากประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมประเมินผลบางส่วนจากโครงการต่างๆและค่าใช้จ่ายต่างๆของแหล่งท่องเที่ยว

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและการศึกษาแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแตกต่างกัน อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของบดินทร์ เมธมูทา (2552) พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ การศึกษา และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยววน้ำตกคำหอม อุทยานแห่งชาติภูพาน จังหวัดสกลนคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดโบราณบางพลี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอนงค์ สาริบุตร (2554) เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจั้น อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬพบว่า เพศที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่าประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมระดับน้อยและน้อยที่สุด เนื่องจากการมีส่วนร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมประเมินผล เป็นขั้นตอนที่หน่วยงานภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการเป็นหลัก จะมีเพียงประธานชุมชนหรือผู้เกี่ยวข้องบางส่วนเท่านั้นที่มีบทบาทในส่วนนี้ ส่วนการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ นั้น เนื่องจากมีผู้ประกอบการเดิมในตลาดค้าขายสินค้าอยู่แล้วและมีค่าเช่าพื้นที่ค่อนข้างสูง และตลาดโบราณไม่สามารถขยายพื้นที่ให้มากขึ้นกว่านี้ได้ จึงมีเพียงประชาชนบางส่วนได้รับผลประโยชน์ และการจัดงานประเพณีรับบัวหรืองานรื่นเริงต่างๆ ซึ่งมีพื้นที่เชื่อมโยงกับทางวัดนั้น ก็ไม่สามารถเข้าไปค้าขายได้ เนื่องจากทางวัดเปิดประมูลพื้นที่ซึ่งมีค่าเช่าที่สูงมากแทนการให้ประชาชนในชุมชนเข้ามาค้าขาย

การสอบถามความคิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ นายกเทศมนตรี ประธานชุมชนและผู้ประกอบการจำนวน 6 คน พบว่า แนวทางการพัฒนาตลาดโบราณบางพลีที่ผ่านมาเน้นได้ดำเนินการพัฒนาและฟื้นฟูขึ้นมาระดับหนึ่งแล้วด้วยการร่วมมือกันของภาครัฐ เอกชนและชุมชน ปัญหาที่เกิดขึ้น

ปัจจุบันคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนมีน้อยลง เนื่องจากปัญหาด้านเวลาและการประกอบอาชีพค้าขายของประชาชนในชุมชน ผู้เข้าร่วมเป็นเพียงประชาชนบางส่วนเท่านั้น ประชาชนที่อยู่นอกบริเวณตลาดโบราณบางพลีไม่มีส่วนร่วมโดยตรง นอกจากนี้ประชาชนบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการปฏิบัติตามกฎระเบียบกติกาต่างๆ ขณะที่หน่วยงานภาครัฐเองมีการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารการมีส่วนร่วมค่อนข้างน้อยและไม่ทั่วถึง ยังขาดการส่งเสริมความรู้ด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

เพื่อให้การมีส่วนร่วมของชุมชนมีมากขึ้นและมีประสิทธิภาพบรรลุจุดหมาย จึงควรให้ความสำคัญกับปัจจัยทั้งภายในและปัจจัยภายนอกชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวีณา นำเจริญสมบัติ และเกื้อเมธา ฤกษ์พรพิทักษ์ (2551) โดยเฉพาะปัจจัยภายในชุมชนที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาอันได้แก่ 1. ด้านบุคคล ผู้นำที่มีความเข้มแข็งและเป็นที่ยอมรับมีวิสัยทัศน์ เชื่อสัตย์และเสียสละ มีการประสานงานที่ดีทั้งภายในและภายนอก 2. องค์กรชุมชนที่มีพลัง สมาชิกจะต้องมีความเชื่อมั่นในศักยภาพการพัฒนาของตนและชุมชน มีกฎเกณฑ์และข้อตกลงในการใช้ประโยชน์ร่วมกัน มีการประสานงานทั้งภายในและภายนอกได้ดี 3. การจัดการความรู้ มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันทั้งภายในกลุ่มและระหว่างองค์กร ควรมีการจัดประชุมอย่างต่อเนื่องหรือประจำเดือน เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างทันที่ 4. ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและกำหนดจุดประสงค์ในการดำเนินการอย่างแท้จริง กำหนดผู้มีส่วนได้เสียที่ชัดเจน ได้รับผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม มีกฎเกณฑ์และวิธีปฏิบัติที่กำหนดขึ้นมาโดยชุมชนเอง 5. สิทธิในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ กำหนดขนาดและขอบเขตพื้นที่ที่แน่ชัด กำหนดขีดความสามารถในการรองรับของชุมชน และควรจัดให้มีการมีส่วนร่วมครบทั้ง 5 ประการ คือ ด้านการวางแผน ด้านร่วมดำเนินกิจกรรม ด้านร่วมในการใช้ประโยชน์ ด้านรับผลประโยชน์และด้านการประเมินผลของปาริชาติ สถาปิตานนท์และคณะ (2549) และกำหนดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้นควรนำหลักการของ Gebhard K., Meyer M. and Roth S. (2008) มาประยุกต์ใช้มี 4 องค์ประกอบ คือ **คุณภาพชีวิตของชุมชน** (Community well-being) **การปกป้องสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและวัฒนธรรม** (Protection of the natural and cultural environment) **คุณภาพสินค้าและความคาดหวังของนักท่องเที่ยว** (Product quality and Tourist satisfaction) และ**การจัดการและตรวจสอบ** (Management and monitoring)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนตลาดโบราณบางพลี ภายใต้แนวคิด “การพัฒนาท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยชุมชน” หน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบโดยตรงคือ เทศบาลตำบลบางพลี ต้องเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนมากขึ้น โดยเฉพาะด้านการวางแผนและการประเมินผลซึ่งมีส่วนร่วมน้อยที่สุด โดยคำนึงถึงการจัดกิจกรรมต่างๆให้สอดคล้องและเหมาะสมกับทุกภาคส่วน ผ่านเครือข่ายการมีส่วนร่วมการพัฒนาภาคประชาชนท้องถิ่นควบคู่ไปกับการสร้างและอนุรักษ์สภาพแวดล้อมในชุมชนให้มีศักยภาพเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บนรากฐานของชุมชน พึ่งตนเองได้ เกิดการจ้างงานเพิ่ม

รายได้ ตลอดจนเพิ่มคุณภาพชีวิตและดำรงวิถีชีวิตท้องถิ่นไว้ และนักท่องเที่ยวพึงพอใจ โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้ 1.พัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งให้เกิดพลังของประชาชนในชุมชน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา 2.พัฒนาชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวให้ยั่งยืนสอดคล้องกับประเพณีวัฒนธรรม ค่านิยมและความต้องการของประชาชน สร้างองค์ความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม รักษาสิ่งแวดล้อม สร้างระบบการทำงานที่เป็นเครือข่ายอย่างแท้จริง เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนที่มีข้อจำกัดในด้านเวลาให้มีส่วนร่วมมากขึ้น โดยให้ประชากรชายมีส่วนร่วมมากขึ้น เพิ่มผู้เข้าร่วมอายุ 60 ปีขึ้นไป 30-39 ปี 40-49 ปี และ 50-59 ปี อาชีพแม่บ้าน พนักงานหรือลูกจ้างบริษัท ประกอบธุรกิจส่วนตัวหรือรับจ้างและค้าขายให้มีส่วนร่วมมากขึ้น รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 40,000 บาทขึ้นไปและต่ำกว่า 5,000 บาท และการศึกษาระดับประถมศึกษาและไม่ได้รับการศึกษาให้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น โดยมีแนวทางการมีส่วนร่วม ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมวางแผน หน่วยงานภาครัฐควรสร้างแรงจูงใจ เช่น การมอบเกียรติบัตรแก่บุคคลหรือชุมชนที่มีส่วนร่วมสม่ำเสมอ เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนรับรู้ในสิทธิและหน้าที่และได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วม ควรจัดประชุมประจำเดือนเพื่อกำหนดแผนงาน วิเคราะห์ปัญหา วางแผนการอนุรักษ์และพัฒนาตลาดโบราณบางพลี ส่วนชุมชนเองต้องสร้างเครือข่ายภายในและภายนอกชุมชน สร้างมาตรฐานการท่องเที่ยวภายในชุมชนเอง กำหนดวางแผนพัฒนาและประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมอย่างเหมาะสมและถูกต้อง ด้านงบประมาณควรผลักดันงบประมาณจากภาครัฐ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์การบริหารราชการส่วนจังหวัด เป็นต้น และให้ภาคเอกชนร่วมสนับสนุนการท่องเที่ยวตลอดทั้งปี เพื่อให้การจัดงานประสบผลสำเร็จสูงสุด และเป็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ด้านการดำเนินกิจกรรม ควรเปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมมากขึ้นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดเก็บขยะมูลฝอยตามแนวริมคลองวันละ 2 ครั้ง จากเดิมวันละครั้ง เพื่อลดการตกค้างของขยะมูลฝอย การใช้น้ำหมักชีวภาพตามแหล่งน้ำทุกเดือน เพื่อเพิ่มคุณภาพน้ำและตรวจสอบคุณภาพน้ำทุก 6 เดือน เป็นต้น มีมาตรการในการแก้ปัญหาและการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนให้เป็นรูปธรรม ให้ความรู้เรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแก่เจ้าหน้าที่ภาครัฐและประชาชนในชุมชน นอกจากการจัดอบรมด้านอาชีพ และการศึกษาดูงานตามแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ พร้อมทั้งทำความเข้าใจกับประชาชนในชุมชน ผู้ประกอบการร้านค้าให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาและอนุรักษ์ เช่น การวางสินค้าให้เป็นระเบียบ การไม่ทิ้งขยะและน้ำเสียลงคลอง ร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและสถาปัตยกรรมดั้งเดิมให้คงอยู่ยาวนาน และร่วมแสดงความคิดเห็น

ด้านการใช้ประโยชน์ ผู้ประกอบการร้านค้า และประชาชนในชุมชนควรนำทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผลิตสินค้าหรือใช้ในครัวเรือน เพื่อเป็นการสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชน และกระจายรายได้สู่ชุมชน โดยหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นและ

ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสืบสานวัฒนธรรมที่ดีงามของบรรพชน และเป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมได้ การส่งเสริมสินค้า OTOP ประจำตำบลให้ได้รับความนิยม และการจัดสรรกองทุนหมู่บ้านเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวส่วนหนึ่ง

ด้านรับผลประโยชน์ ควรจัดตั้งองค์กรชุมชนด้านการท่องเที่ยว การกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึงทุกภาคส่วน จัดกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆของชุมชน เพื่อเศรษฐกิจชุมชน และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นมากขึ้น จากการร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สนับสนุนประชาชนในชุมชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น การจัดสถานที่ค้าขายในงานประเพณีรับบัวและงานอื่นๆมากขึ้น ส่งเสริมธุรกิจโฮมสเตย์แก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการพักค้างคืน จัดให้มียุวมัคคุเทศก์จัดทำแผนการตลาด เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางกลับมาเยือนอีกครั้ง

ด้านประเมินผล ควรให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้นด้านการติดตามและประเมินผลในทุกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชน โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทราบผลกระทบด้านบวกและด้านลบที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวว่ากระทบในด้านใดบ้าง ส่งผลกระทบอย่างไรต่อชุมชนทั้งวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประเมินผลจากกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายและครอบคลุมทุกหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบางพลี การวิเคราะห์ปัญหาและทบทวนอุปสรรคต่างๆและร่วมกันหาแนวทางพัฒนาตลาดอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งผู้ประกอบการ เจ้าของที่ดิน และประชาชนในเขตเทศบาล

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนตลาดโบราณบางพลี เชิงคุณภาพ ในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
2. ควรมีการศึกษาเชิงลึกถึงผลกระทบด้านวัฒนธรรมทั้งด้านบวกและด้านลบในชุมชนเทศบาลตำบลบางพลีจากการท่องเที่ยว
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เพื่อให้ทราบความแตกต่างในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

เทศบาลตำบลบางพลี. ประวัติและข้อมูลสภาพทั่วไป. สืบค้นเมื่อ 18 ตุลาคม 2555 จาก <http://bangplee.go.th>

นภัสวรรณ ปานเหง้า. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว กรณีศึกษาหมู่บ้านเต่า บ้านกอก อ.มัญจาคีรี จ. ขอนแก่น”. การศึกษาอิสระ สาขาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.

- บดินทร์ เมธมูทา. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติก้ำหอม อุทยานแห่งชาติภูพาน จังหวัดสกลนคร”. การศึกษาค้นคว้าอิสระ สาขาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์, 2551.
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์, ดวงพร คำณูวัฒน์ และหฤทัย ชัดนาค. การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชนจากแนวคิดสู่ปฏิบัติการวิจัยในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: ซีโน ดีไซน์, 2549.
- แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี 2555-2559 (17 เมษายน 2554). ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ. 128 (ตอนพิเศษ 67 ง). หน้า 14
- ฐิติมา อุดมศรี “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในคลองปลากด อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ” วิทยานิพนธ์ สาขา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสยาม, 2555. สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2556 จาก www.ejournal.su.ac.th
- วีณา นำเจริญสมบัติ และ เกื้อเมธา ฤกษ์พรพิทักษ์. โมเดลรัฐผึ้ง: รูปแบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยชุมชน. กรุงเทพฯ: รวมทวิผลการพิมพ์, 2551.
- สุวิมล ตีรภานนท์. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- อนงค์ สาริบุตร. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำจั้น อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบึงกาฬ”. การศึกษาค้นคว้าอิสระ สาขารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554

ภาษาต่างประเทศ

- Gebhard K., Meyer M. and Roth S. Criteria for Sustainable Tourism. Ecological Tourism in Europe (ETE). (Online) Accessed June 13, 2012. Available from <http://www.oete.de>
- Weier M Ronald. Introduction to Business Statistics, International Student Edition, 5th ed., Pennsylvania, USA: Duxbury Press, Thomson-Brooks/cole, 2005.
- World Tourism Organization. Guide for local authorities on developing sustainable tourism. Madrid, Spain, 1998. (Online) Accessed July 6, 2012. Available from <http://sdt.unwto.org/en/content/publications-1>